

Дошка ПОШАНИ

РІШЕННЯМ ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ НА ДОШКУ ПОШАНИ ГАЗЕТИ «ЗА НАУКОВІ КАДРИ» ЗАНОСЯТЬСЯ:

перша бригада першого курсу хімічного факультету, які працюють в колгоспі ім. XX з'їзду КПРС Комінтернівського району (керівник М. Головенко). Група щодня перевиконує норми на збиранні врожаю овочів, бахчевих культур, винограду;

група геологів другого курсу, які працюють в колгоспі «50 років Радянської влади» — с. Гудевичі Іванівського району (керівники В. Єрмолін і В. Гринкевич). Група перевиконує норми на збиранні врожаю сільгоспкультур;

група студентів третього курсу механіко-математичного факультету, які працюють в колгоспі «Путь Ленина» с. Василівка Іванівського району

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

(керівник П. Керекеша). Група систематично перевиконує норми на збиранні овочів та винограду.

студенти третього курсу історичного факультету, які працюють у колгоспі ім. Благоева Іванівського району — Юрій Розуменко, Ганна Кучерява, Тамара Архипова;

студенти першого курсу англійського відділення факультету РГФ, які працюють у колгоспі «Победа», с. Білки Іванівського району, — Микола Лисенко та Катерина Каламан;

студент третього курсу філологічного факультету російського відділення, який працює у колгоспі «Дружба народів» с. Краснознам'янка Іванівського району — Юрій Гузунов;

студентка першого курсу німецького відділення факультету РГФ Людмила Юданова, яка працює у радгоспі «Комінтернівський» Комінтернівського району, с. Онісково. Щодня виконує по дві й більше норми на збиранні винограду та овочів;

студенти першого курсу біологічного факультету, які працюють в колгоспі «Дружба» Іванівського району — Ольга Лабунська, Віра Запорожець, Валентина Гузь.

ДОПОМОЖЕМО
ТРУДІВНИКАМ
СЕЛА ЗІБРАТИ
УРОЖАЙ 1973 РОКУ
ВЧАСНО Й
ДОБРОЯКІСНО.
ДАТИ БАТЬКІВЩИНІ
БІЛЬШЕ
СІЛЬГОСП-
ПРОДУКТІВ—
ЗНАЧИТЬ СПРИЯТИ
ПОДАЛЬШОМУ
ЗМІЦНЕННЮ Й
МОГУТНОСТІ,
ЗРОСТАННЮ
ДОБРОБУТУ
НАРОДУ,
УСПІШНОМУ
ВИРІШЕННЮ
ЗАВДАНЬ
ДЕВ'ЯТОЇ
П'ЯТИРІЧКИ.

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. Мечникова.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 27 (1124)

25 ВЕРЕСНЯ 1973 р.

Ціна 2 коп.

ПРАЦЮЄМО З ПІДНЕСЕННЯМ

ІДЕ ВІНОГРАД
Фото К. РОГОЖКІНА.

Багатий урожай виростили на ланах Одещини трудівники села у третьому вирішальному році п'ятирічки. На допомогу колгоспникам і трудівникам радгоспів у збиранні врожаю вирушила велика армія студентства. Кожен розуміє, наскільки відповідальне завдання стоїть перед молоддю сьогодні, у дні напруженої боротьби за великий урожай вирішального року.

З перших днів праці на ланах

ХТО БІЛЬШЕ, ХТО КРАЩЕ?

Розповідь про справи хіміків, які працюють у колгоспах і радгоспах Комінтернівського району, можна було б почати з красномовних цифр. Вони свідчать про сумлінність, велике напруження, високий накал у роботі. Але ніякі красномовні цифри не можуть передати той дух змагання, творчого підходу до завдання, що панують у хіміків. Особливо — серед першокурсників. Вони працюють у колгоспі ім. XX з'їзду КПРС.

студенти нашого університету взяли високий темп у роботі. У групах і виробничих бригадах пройшли комсомольські збори, на яких обговорено звернення істориків першого та третього курсу. Розгорнулося соціалістичне змагання. Про те, як організували змагання хіміки—перша сторінка репортажу спеціальних кореспондентів «ЗНК» на сільгоспроботах.

Догорало вогнище. Легкий вітерець підхоплював іскри й відносив їх далеко у степ. А місяць світив, мов скажений. І тільки коли його закривала рідка хмара, за спинами ставала суцільною стіною нічна темрява. І зірки спускалися нижче, наче підслуховували повільну розмову, милувалися піснями, які співали ввіголоса хлопці й дівчата.

Вони втомилися за робочий

Закінчення на 2-4 стор.

Конференція славистів

Цієї події, як зазначається, в університеті і педагогічних інститутах чекали не один місяць. Готувались до неї в багатьох містах і республіках Радянського Союзу. Право приїхати на Міжвузівську наукову конференцію з слов'янської філології, присвячену Дню слов'янської писемності, вибороти було нелегко. Незвичайною і приємною її особливістю було те, що студенти й викладачі на час конференції начебто помінялись ролями: з університетських кафедр читали лекції молоді люди, а поважні професори сиділи на студентських лавах.

Путівками на цей представницький симпозиум — I Всесоюзну конференцію славистів — стали країні наукові дослідження з слов'янських мов та літератур, написані в студентських наукових товариствах радянських уні-

верситетів і педагогічних інститутів. У конференції взяли участь студенти з 17 міст СРСР, які представляли 118 університетів і педагогічних інститутів країни. Учасники з Москви й Ленінграда, Києва й Мінська, Вільнюса й Кишинєва, Єревана й Алма-Ати, Самарканда й Баку, Душанбе й Одеси, Ярославля й Львова, Воронежа, Барнаула й Саранска підготували й прочитали 89 доповідей, в більшості яких розкрилася ідея культурно-історичної спільності слов'янських народів, що знайшли своє відбиття як у мові, так і в літературі.

Конференція показала велике прагнення студентів до удосконалення й поглиблення своїх професійних знань і навичок. Тематика доповідей була різноманітною і актуальною, пе-

ребуваючи в руслі загальної проблематики великої науки.

Всі доповідачі виявили добру обізнаність в галузі, що їх цікавить, і високий науковий рівень знань. Дуже важливим було те, що всі вони продемонстрували чітку методичну спрямованість, єдине бачення світу на основі марксистсько-ленінського світогляду. Студенти показали професійне володіння методикою мовного й літературознавчого дослідження, науково обгрунтований вибір прийомів і засобів при розкритті своєї теми.

Далі автор статті Н. К. Жакова називає теми та доповідачів, розкриває зміст доповідей, їх актуальність й злободенність. Ми нижче подамо тільки те, що стосується доповідачів з Одеси. Філософською глибиною й великою самостійністю відзнача-

лась доповідь Є. Черноіваненко (Одеса) про типологічні зв'язки творчості К. Чапека та Ф. Достоєвського. Глибокими, цілеспрямованими й стрункими були доповіді одеситів П. Грищенко, В. Колесник, А. Карпенко, В. Єфіменко, Н. Окопної та Є. Мотузенко з слов'янської ономастики, що відзначились ґрунтовністю постановки проблеми, чіткою композицією та активністю пошуку.

Учасники конференції, прощаючись, вирішили, що вона не повинна залишатись першим і єдиним досвідом таких широких зустрічей. Було одностайно прийнято рішення перетворити такі форуми студентів-славистів у регулярні. Такі зустрічі сприятимуть подальшому розвитку славистики як науки, підвищенню активності й самостійності студентів і широкій пропаганді знань про слов'янські мови та літератури.

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ БІЛЬШЕ АКТИВНОСТІ

Відбулися звітні виборні збори в первинній комсомольській організації обсерваторії. Зі звітною доповіддю виступив комсорг М. Рябов.

Виступаючи в дебатах відзначили необхідність посилення культурно-масової та спортивної роботи, зокрема в організації складання норм ГПО. Потрібно налагодити і більш тісні зв'язки зі студентським науковим товариством, ширше залучати студентську молодь до участі в науковій роботі. Роботу організації за звітний період визнано задовільною.

Новообране бюро провело своє перше засідання. Секретарем знову обрано комуніста М. Рябова.

І. БАЄВА,
член комітету комсомолу.

ПРАЦЮЄМО З ПІДНЕСЕННЯМ

Закінчення. Поч. на 1-й стор.

день. З незвички боліли руки й спини. Але настрий був чудовий. Сьогодні день пройшов дуже вдало. Зроблено багато. До того ж, провели комсомольські збори, випустили бойовий листок, де розповідалося про перші успіхи. Особливо відзначився сьогодні Станіслав Орлов. Він виконав понад чотири норми. А поводить себе, начебто нічого не трапилося. Після роботи його спитали, як йому вдалося зібрати стільки яблук. Станіслав пожартував у відповідь:

— Треба тільки працювати руками.

І тут, біля вогнища, що вже догорало, виникла ідея.

— А давайте зробимо копію нашого бойового листка і ознайомимо з його змістом другу та третю бригаду. Хай позмагаються з нами, спробують догнати.

Наступного дня у другій та третій групах першокурсників хімфаку теж відбулися короткочасні збори. Тема їх — обговорення звернення істориків та виклик першої бригади. Постановили: підтримати заклик істориків, виклик друзів-суперників прийняти. Налагодити суворий облік всього зробленого, щодня підбивати підсумки, порівнювати свої показники з результатами за робочий день у сусідів.

Так виникло змагання. Завзяте, безкомпромисне, але чесне. Наскільки воно запалило всіх, говорить те, що зовечора тільки й розмов було про показники паралельних груп. Бувало, й сперечалися, брали під сумнів результати дня першої бригади, яка за даними випереджала інших. Не було жодного байдужого. Всі рвалися у бій. Кілька днів заочного змагання давали перевагу студентам бригаді Зоряного. Іноді навіть роздавалися скептичні голоси:

— Вони щось «хімічать».

Але й скептики розуміли, що тут багато не «нахіміш», бо зроблене видно добре, як на долоні.

— От би нам зустрітися у відкритому бою, — мріяли всі.

«Відкритого бою» ждали всі. Говорили:

— Ми їм покажемо як «хімічити» треба.

І він настав, цей «великий день», як його звали першокурсники хімічного. Вони зустрілися на винограднику, де для всіх були рівні умови. Що це був за день! Його надовго запам'ятають всі першокурсники. Перша бригада витримала марку, довела, що їй по праву діставалося перше місце. В цей день всі перевиконали норми. А переможці зовсім не виглядали сумними. Ні, вони ще своє доведуть, говорили із завзяттям.

Змагання першокурсників хімічного триває, воно поширюється на старші курси, на всі групи й бригади. Попереду ще багато роботи, є можливість всім довести, що вони високо несуть честь свого факультету, курсу, своєї групи.

Ми поцікавилися: а як справи у істориків? Адже вони виступили ініціаторами змагання за ударну працю на ланах. Розповідає керівник, доцент В. Н. Станко:

— У НАС ВСЕ ГАРАЗД,

розпочав Володимир Никифорович. — Дуже цікавими й бурхливими були збори, на яких приймали звернення. Кожен розумів, яку відповідальність беремо на себе. Тепер всі рівнятимуться на нас. Соромно, якщо підведемо.

Перші дні викликають задоволення і у студентів, і у керівників колгоспу. Зрозуміло, що нелегко дається багатьом норма. Але ніхто (за деяким винятком — про нього далі) не лякається труднощів. Працюємо дружно, допомагаємо слабшим, якщо знаємо, що людина хоче, але не може.

Між групами, у бригадах розгорнулася справжня боротьба за найкращі показники. І це не показники заради показників. Можна навести чимало красномовних цифр, які говорять про

сулінність, серйозне ставлення до праці. Але вони не передають того духу змагання, що панує серед істориків, атмосферу суперництва та взаємодопомоги, дружби.

Для першокурсників колгосп взагалі добра школа студентського гарту, колективізму. А третьокурсники у нас вже відомі як сумлінні, ініціативні.

Кожен день підбиваємо підсумки, ділимося досвідом, як краще, швидше, якісніше збирати врожай.

Дуже сумлінно працюють третьокурсники Юрій Розуменко, Ганна Кучерява, Тамара Архипова, першокурсники Людмила Жидик, Геннадій Гребенник, Микола Казмірчук, Михайло Агбунов, Юрій Селіванов, Акуліна Тодорова. Всіх важко перелічити. Треба, може, назвати ще й Федченко, Вишнякова та інших.

На жаль, у бочці меду є і ложка дьогтю. Так. Не розумію, чому це Вікторія Погоріла, наша першокурсниця, вирішила іменувати себе Ельзою Шо, так оригімальніше? Та справа не в імені. Погано, що в роботі «Ельза» теж «оригімальнічає». Хіба ж це й справді не «оригіально», коли молода дівчина, яку, здається, й здоров'ям бог не образив, не може зібрати за робочий день більше двох відер яблук? Ні, приклад дуже неприемний. Нам довелося провести з нею роботу. Зараз Ельза-Вікторія вже не наважується вголос заявити, що «від роботи конідохнуть». Ми їй попередили, що їй не дозволять ганьбити звання історика.

ЩЕ ПРО ЛОЖКУ ДОГТЮ

Знов можна нагадати про Місяць. Пам'ятаєте, ліричну картинку, що ми намалювали, коли розповідали про вечір у хіміків в Зоряному. І от коли хіміки дружньо купкою сиділи біля колективного вогнища, комусь на мить здалося, що Місяць скривався. Та не знали хіміки, що так Місяць зреагував, очевидно, коли побачив витівки двох наших математиків за багато кілометрів від Зоряного. Йому ж, Місяцеві, видно все.

Чому ж він скривався? Бо побачив Нагірнера та Стрижеського на вулиці Павлинки, де мехматіані працюють, допомагаючи трудівникам села у збиранні врожаю. «Герої» йшли вулицею, не завжди розбираючись «левая, правая где сторона». Перелякані селяни виглядали з вікон і з сумом констатували, що це студенти «розважаються». Ой, як весело було хлопцям! А трохи пізніше, у парткомі університету їхні «веселощі» розділив декан. Тільки він чомусь не сміявся. Бо у групі, що працює в Павлинці (керівник В. Круглов), ой, як весело! Незважаючи на те, що за «статданими» з 35 чоловік 17 раптом «захворіли». І що це за болячки, які одразу ж поразяють половину складу? Зрозуміло, що можуть бути серед них і справді хворі, але ж виникає сумнів: чи то не лінощі уразили мехматівців?

А може, та сама хвороба прийшла до першокурсників-геологів, які працюють у колгоспі ім. Войкова (керівник В. Вільдяев)?

Інакше, чим пояснити, що першокурсники ледве тягнуть по півнорми?

Керівництво факультетів вживає заходів, щоб вилікувати «хворих». Але й самі комсомольці мають зробити висновки, допомогти «пацієнтам», дати належну оцінку лідарям та бешкетникам.

ПРИКМЕТИ ОСЕНІ

Вони у всьому. Обов'язкові нитки павутинки перерізають блискучими лініями поле, десь заблагранів, мов підпалений, клен. Все холодніше ночами, все пронизливіша блакить осіннього неба. Як добре погрітися у обід під останніми ласкавими променями сонця. Оксамитовий сезон!

Дівчата третього курсу філфаку з насолодою відпочивають у перепочинок після обіду. Хай поболоють руки, поперк від постійного схилиння. Тим солодший відпочинок, тим смачніший обід.

Третьокурсники російського та українського відділень працюють разом, на винограднику колгоспу «Дружба народів» у Краснознам'янці. Хлопців майже немає. Одні працювали на будівництві учбового корпусу, інші були у будзагонах. Та дівчата тим більше цінують Юру Гузунова. Вони всі в один голос наполягають на тому, що краще всіх працює їхній Юра. Про нього обов'язково слід написати. Він справжній джентльмен, завжди допомагає дівчатам.

Філологи вірні собі. Вони працюють з піднесенням. А коли важко — співають пісні. Так вже в них повелося. Без пісні не обійдеться. Змагаються групи, відділення. Непомітно проходить день, цікаво потім підвести підсумки.

Недалеко від них у тому ж Іванівському районі — їхні колеги з факультету РФФ. Вони у колгоспі «Победа», у с. Білка.

Важко було говорити з керівником Людмилію Олексіївною Поповою. Увесь час нас перебивали.

— Запишіть два відра нашій ланці.

І так кожену хвилину. Тому тут «взяли» лише одні призвища. Відмінно працюють Микола Лисенко, Катерина Каламан, Олена Нікуліна, Катерина Галкіна, Тамара Алексєєва, Любова Лепьоха, Ірина Іванченко.

З повною віддачею трудяться вантажники Петро Беленко, Олексій Хрупало, Сергій Василенко, Сергій Смолінський.

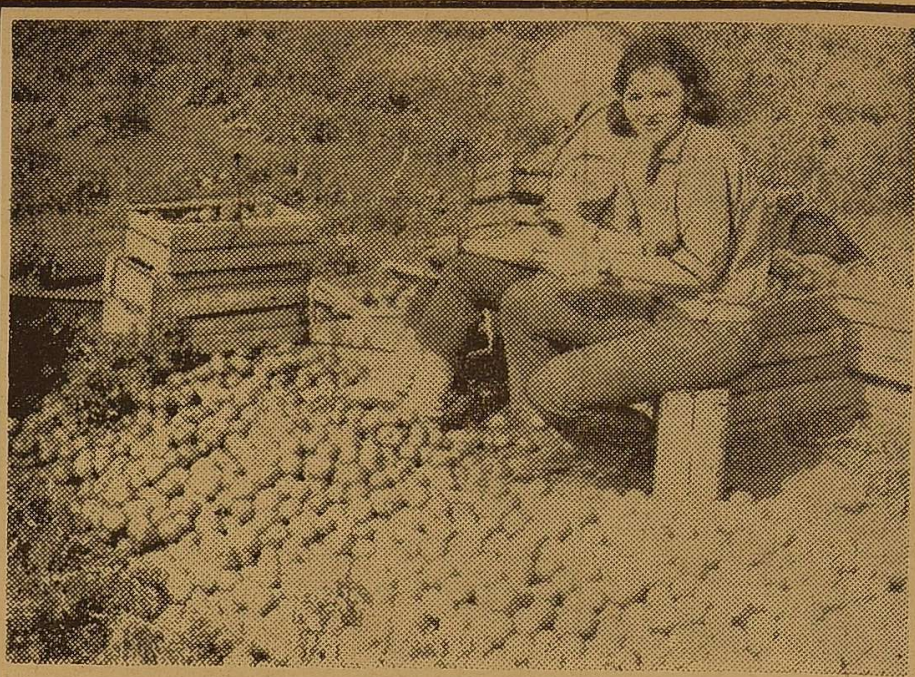
Закінчуючи репортаж, хочеться навести слова голови колгоспу «50 років Радянської влади» І. П. Кафтана. Ми зустріли його на полях, де працювали геологи другого курсу.

— Від імені правління, всіх колгоспників — велике спасибі студентам. Дуже добре, сумлінно працюють. Нічого не можна сказати поганого.

Як приємно було чути ці слова!

НАШ СПЕЦКОР.

Комінтернівський — Іванівський райони.

СТОП-КАДР «ЗНК» НА СІЛЬГОСП-РОБОТАХ

Фото К. Рогожкіна, С. Єфімова та викладача К. Гречаного.

1. Добре потрудилися студенти.
2. Цікаво, що нового в університеті?
3. Після роботи обід на свіжому повітрі — який смачний.

СОНЦЕ НАД ВИНОГРАДНИКОМ

...Дороговказ на пагорбі: «Село Візирка». Внизу, в долині, купаючись в зелені садочків, розташувалися будиночки. Десь тут, поблизу, на виноградних плантаціях колгоспу ім. Чапаєва працюють студенти другого, третього й четвертого курсів юридичного факультету. Напередодні я зустрічався з їхнім керівником, старшим викладачем кафедри теорії та історії держави і права Л. Д. Долгополовою і вона дещо розповіла про їх трудові діла. А зараз, разом з фотокореспондентом Костянтином Рогожкіним, вирішили ближче

познайомитися з життям та працею юристів.

Перших студентів-юристів ми зустріли на гармані. Ледь впізнали в цих юнаках третьокурсників Віктора Кузьмичова та Ханакі Арбієва, четвертокурсників Миколу Фурмана й Валерія Барташа. Обличчя густо запорошені кукурудзяною мукою, лише очі весело виблискують — працюють біля машини, що подрібноє кукурудзяні зерна...

Добрий урожай качанистої зібрали в цьому році колгоспники. І роботи зараз вистає на всіх. Студенти не відстають від

досвідчених колгоспників: норму перевиконують вдвічі.

Основні сили групи — на винограднику. Високий темп — ось риса, притаманна роботі студентів. Швидкими, спритними рухами наповнюють кошики другокурсники Надія Наталочка, Людмила Ісаєва... Ледве встигають зважувати урожай і відправляти на машині...

— На винограднику ми — другий день, — розповідає керівник групи асистент кафедри теорії та історії держави і права Ю. М. Оборотов. — І нічого, вже звичайнісінькі до цієї роботи. Ден-

ну норму вчора виконали на 140 процентів. Раніше збирали урожай яблук та слив у колгоспному саду, працювали на баштані... Тут кращими в роботі були Геннадій Павлов, Дмитро Живчик, Людмила Малюжко... Не відставали від товаришів і Наташа Потапенко, Володя Тарасов, Аркадій Єгоров...

— Не забудьте написати про нашу Олю, — відірвавшись на мить від роботи, вигукне Аркадій Єгоров.

— Так, про студентку четвер-

Закінчення на 4-й стор.

ВИРІШАЛЬНОМУ РОКУ П'ЯТИРІЧКИ – УДАРНУ ПРАЦЮ СТУДЕНТІВ «ОДЕСА – 73»

ЗУСТРІЧІ БУДУТЬ РАДІСНИМИ

Потрапили у будзагіи ми, дівчата, з великим трудом. Перевага віддавалась, звичайно ж, хлопцям, і тим, хто працював там в попередні роки і вважалося ветеранами будзагонівської справи. На нашу ж долю випали лише поблякливі погляди та іронічні вигукі: «Дівчата в будзагоні? А що ж ти там будете робити? Конопи носити чи каміння?»

Але наша наполегливість принесла нам перемогу. Ми — бійці будзагону «Одеса-73». І тепер, коли вже зарахування і зв'язані з ним хвилювання були позаду й ми достроково почали складати сесію, кожний викладач вважав своїм обов'язком нагадати й ще раз спробувати нам «відкрити очі», на те, куди ми йдемо і що нас чекає... Запам'яталися тільки слова, що повторювалися найчастіше: «Важко буде, важко...» Ми це знали й розуміли самі, але навіть думку про те, щоб забрати свої заяви, гнали геть. Саме на цих труднощах ми хотіли перевірити свій характер і до чого ми здатні, хоча, відверто, трохи їх і лякалися.

І ось позаду два місяці нашої праці в будзагоні. З якими ж враженнями ми повертаємось? З

самими добрими. По-перше, ми всі дуже швидко подружилися. Із юрби веселих, трохи безтурботних студентів, якими були ми на початку створення загону, виник злагоджений колектив, об'єднаний спільною метою, спільним прагненням. По-друге, ставлення в загоні до нас, дівчат, було самим теплим, чуйним, хоросим. І це завдяки їм, нашим хлопцям, ми так повністю і не звідали тих труднощів, якими лякали нас.

Надовго запам'яталися нам і будзагонівські дні, наш будівельний майданчик і наша перша, споруджена власними руками будівля — корівник, який, повірте, сповновав нас таким почуттям гордості за свою працю, мов би ми побудували чудо архітектури — будинок-хмарочос...

Ми, бійці загону, вчимося всі на різних факультетах. Але впевнені, що назавжди залишимося друзями, що зустрічі, якими так багате наше університетське життя, будуть радісними і приємними для нас.

В. ЛУГОВА,
студентка IV курсу філфаку.

ШКОЛА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМУ

В роботі ми не новачки. Вже працювали у себе, на Кубі, на збиранні врожаю цукрової тростини. Але зараз ми вперше прийшли на будівельний майданчик. Чи важко нам було спочатку? Так, нелегко. Але ми відчували завжди поруч дружню руку допомоги наших радянських друзів. Це вони допомогли нам придбати навички справжніх будівельників. Та крім всього цього, будзагонівське життя залишило у нас ще одне сильне враження — тут ми вперше мали змогу віч-на-віч познайомитися з чарівною українською природою, з мальовничими висневими та яблуневими садочками, з привітними й гостинними мешканцями села.

Ми дуже раді, що добре по

працювали, зробили свій внесок у виконання плану вашої дев'ятої п'ятирічки. В загоні у нас склалися чудові взаємини, що базуються на принципах товарицької взаємодопомоги й дружби. Будзагіи став своєрідною школою інтернаціоналізму, школою ідейного виховання. А це для нас дуже важливо — адже ми приїхали в Радянський Союз не лише вивчати фізику, а й щоб познайомитися з будівництвом комуністичного суспільства, яке веде ваш народ.

І коли у нас запитують, як жилося у будзагоні, ми відповідаємо одним словом: «Чудово!».

Педро МАРСЕТ,
студент 3-го курсу фізфаку.

ЗДОРОВО ДОПОМОГЛИ

Коли в управлінні «Міжколгоспбуду» сказали, що приїжджають студенти будувати в селі Шеметове корівник і мене призначено на посаду виконроба будівельної дільниці, я категорично відмовлявся. Але наказ є наказ. Довелося зустрічати цих молодих, сильних хлопців і дівчат. Познайомилися. Потім — збори загону. Розповів я їм, де і як будуть працювати, відповів на безліч запитань. Довго ми розмовляли в цей вечір. Студентів цікавило все: і денні норми, і розцінки, і звідки будуть привозити будматеріали і ще багато-багато іншого. Мені одразу сподобалось їх така зацікавленість й те, що вони добре розуміли своє завдання. Приемно мати справу з серйозними людьми.

Та все ж спочатку дещо боявся, не вірилось, чи зможуть студенти працювати на будівництві. Сила в них є, а от уміння? Адже вони не будівельники й навчаються зовсім іншим спеціальностям. А побудувати чоти-

рьохрядний корівник — справа нелегка.

Минув тиждень, другий... І що я міг сказати? Мої побоювання виявилися марними. Студенти працювали добре, з ентузіазмом, з вогником, денні норми перевищували. Якість роботи — теж добра. А як швидко вони, просто на льоту схоплювали вказівки та поради! Майже всі за короткий час оволоділи декількома будівельними професіями — каменярів, теслярів, мулярів, штукатурів. Але темп роботи студентів такий, що лише встигав підвозити цеглу, цемент та інші матеріали!

Перемога! Будівництво корівника студенти закінчили раніше строку. І керівництво «Міжколгоспбуду», і я були задоволені роботою будзагонівців. Здорово вони нам допомогли!

І тепер, коли запропонують знову мені працювати зі студентським будівельним загonom, піду — із задоволенням.

І. ФІШЕР,
виконроб дільниці.

Вперше зустрілися з Михайлом Римаренком, студентом III курсу юридичного факультету, комісаром студбудзагону «Одеса-73», в комітеті комсомолу університету наприкінці літа.

Високий стрункий юнак з серйозними вдумливими очима спокійно й докладно розповів начальнику штабу «Трудове літо» Миколі Маленьку про роботу, про життя будзагонівців. Під час розмови, називаючи цифри, прізвища, він інколи зазирає до невеличкого блокнота в темно-коричневій обкладинці, що лежав розкритий у нього на колінах...

Коли ми познайомилися, в першу чергу поцікавився блокнотом. Михайло посміхнувся: «Звичайнісінький робочий блокнот... Веду з перших днів роботи...»

Ми перегортали сторінки, густо заповнені дрібним, швидким почерком і вони поставали перед нами хронікою життя і праці будзагону «Одеса-73».

Короткі записи в блокноті комісара Римаренка чимось інколи нагадують стримані рядки бойових зведень... І це не дивно: адже робота в будзагоні — це ударний трудовий фронт для сьогоднішньої армії студентства.

Створити будівельний загін — то зовсім не така легка справа, як може здатися на перший погляд. Конкуре для бажаючих, як у вступників до вузу. Враховується все: і результати складання сесії та останньої атестації — «тріючників» не беремо, і наявність будівельних навичок, і просто набутий раніше досвід будь-якої роботи... І, звичайно ж, медична комісія, що стала для деяких претендентів на звання будзагонівця нездоланою перешкодою...

А потім виявилось, що для більшості бійців потрібно організувати навчання будівельним професіям... Із запалом вивчали техніку безпеки. Екзамен по ній склали лише на «добре» і «відмінно».

В обласному штабі студбудзагонів нам запропонували працювати в Роздільнянському районі. Іздили з командиром загону Миколою Кичатовим туди. Уклали договір з районним відділенням «Міжколгоспбуду» на будівництво для колгоспу імені Ульянова чотирьохрядного корівника.

Ура! Склали останні екзамен! Два дні підготовки — і на світланку ми вирушаємо в дорогу. Здрастуй, будзагонівське літо! На моєму рахунку воно вже — друге.

Прибули на місце дислокації: село Шеметове, Роздільнянського району. Зустрічав нас виконроб. Тільки-но влаштувалися, одразу пішли знайомитися з нашим майбутнім місцем роботи.

Великий пустир, зарослий лободою та пириєм, з калюжами від недавньої зливи... І на цьому місці через два місяці повинна вирости споруда з бетону та цегли — корівник. Великий, будівництво його вимагатиме максимального напруження сил кожного. Ми добре розуміємо: не виконаємо всіх робіт — значить втрачимо честь свого загону, університету.

Перше завдання — організувати робочий колектив, щоб воля й помисли всіх були об'єднані й спрямовані на виконання однієї мети — здати об'єкт високої якості і в строк. Цей строк ми не можемо відтягти чи перенести. — 29 серпня.

Основний кістяк загону — бійці будзагону минулого року. На них покладаються значні обов'язки, більше відповідальності як за сам процес роботи, так і за дозвілля бійців. Провели збори загону. Певен, що ветерани відмінно справляться з цим завданням.

Сьогодні — перший день роботи. Розчистили пустир, розмітили контури майбутньої будівлі й розпочали риття котловану під фундамент. Здорово всі втомилися, але це була приємна втома: денне завдання виконали. Наш виконроб нами теж задоволений.

Добрий приклад в роботі подавали товаришам Сергій Волнянський, Володимир Штумпф, Василь Пашковський, Сергій Жуков.

Наші кубинські друзі не відстають. Особливо завзято працює Анті—так ми називаємо Антіхонеса Ромагера. Цей хуртований на вигляд хлопець жодної хвилини не сидить без діла.

Настрій після роботи у всіх — бойовий. Взяті на себе зобов'язання виконати й перевиконати — ось наш лозунг.

Третій трудовий

просто поплескати по плечу. Перед кладкою бетону виставлялися крокви. Тут роботи тяжіли, як то мовиться, в темпі. Став теслем колишній каменярь Вася Пашковський. Тут же і Володя Штумпф. Бригадир Олександр Новинський «осідлав» колону і старанно здирає з неї кору, наповнюючи майданчик смоляним запахом сосни.

Борис Калінін нізащо не потрапить в «пекло»: він — головний смолвар.

Здавалось б, «чарівні створіння» — наші дівчата — зайняті зовсім не властивою їм роботою — заливають дах бітумом. Тут перед тримає Валя Мамаєва — адже в неї уже досвід будзаго-

ДВА МІСЯЦІ В ШЕМЕТОВІ

До нас приїздив начальник штабу «Трудове літо» при комітеті комсомолу університету Микола Маленко. Побував на будівництві, розмовляв з бійцями. Роботою і настроєм загону задоволений. Особливо сподобався наш «червоний куток». Микола привіз нам виклик на соцзмагання від загонів «Горизонт-73» і «Оператор-73». На коротких зборах під час обідньої перерви одностайно вирішили: виклик приймаємо. Ну що ж, держіться, колеги, помагаємося!

Насміялися сьогодні досхоchu. Що трапилось? Йшли роботи по монтажу опорів під покриття даху. «Міжколгоспбуд» виділив для нас два крани і за допомогою їх ми почали укладати залізобетонні стовпи у заздалегідь приготовлені для них гнізда. Ось тут-то бригадир першої бригади Віктор Тугузов разом з Михайлом Поповим і Євгеном Козачуком, які вперше працювали в будзагоні, кинули виклик досвідченим будівельникам: майстру загону Юрію Погорелову, виконробу та інструктору «Міжколгоспбуду» Івану Рималечуку: хто швидше і якісніше виставить опори? «Старі вовки» зневажливо посміялися, та виклик прийняли: «Ну, зараз ми вам покажемо...» Розгорілося змагання. Спочатку вперед виривається «бригада» Погорелого. Але, що таке? Все повільніше йде темп. А хлопці на чолі з Віктором Тугузовим почали вже обганяти суперників... Іхній високий темп роботи приніс їм перемогу.

Довго потім кепкували з «стариків»: «Що ж, інколи не гріх і в «молодих» повчитися...»

Ми взяли зобов'язання — до дня відкриття X Всесвітнього фестивалю молоді та студентів виконати половину загального обсягу будівельних робіт. Ввечері 27 липня підбили підсумки й наступного ранку на мітинг з нагоди цього свята оголосили: «Зобов'язання виконали!»

У відповідь — «Ура!» У всіх щасливі, радісні обличчя...

Приємно констатувати: закінчується монтаж даху. Залишилося лише розпіляти й викласти на дах шістьдесят кубічних метрів пінобетону. Одразу ж прийняли досвід Валерія Воронцова — пилили по-одному. Виявляється, поперечною пилюкою зручно пиляти пінобетон одному. Що ж це дає? Перше — звільнюється на інші роботи чотири чоловіки. Друге — якість розпилу, як не дивно, підвищується.

Зав'язалося змагання Валерія і Педро Марсета. Під кінець дня в них найбільша кількість розпилу, але Педро визнає свою поразку. Хоч як всі не втомилися, але вважали своїм обов'язком підійти до Валерія і Педро й міцно потиснути їм руки, або

своєрідного щоденника, на мій погляд, могли б стати рядки підсумкового звіту: «...В інтернаціоналі «Одеса-73» працювали 33 студенти юридичного, фізичного, філологічного, біологічного та хімічного факультетів Одеського держуніверситету... Освоєно 53 тисячі карбованців капіталовкладень... Прочитано для місцевого населення 87 лекцій... Ряд бійців загону правління колгоспу ім. Ульянова нагородило Почесними грамотами...»

нівської роботи в Кустанай... Не відстають від подруги Люда Данилова, Валентина Лугова, Тамара Трачук...

Провели вечір, присвячений 20-й річниці початку визвольної боротьби кубинського народу за свою незалежність. Запросили й місцеву молодь.

Добре вишло. Особливо всім сподобалася розповідь про свою батьківщину, про життя кубинської молоді студента фізфаку Рене Толедо Акости. А Педро з Анті, під акомпанемент гітар, чудово виконали кілька кубинських народних пісень... А потім до півночі співали сучасних російських та українських пісень...

А зранку — за роботу. І жодного нарікання на те, що не виплався. Це теж характерна риса будзагонівців.

Зустрівся з комсоргом колгоспу. Він попрохав, щоб Володя Штумпф виступив перед молоддю кількох відділків з лекціями на правовій темі.

Володя працював на даху. Насилу розбравши кризь стукіт сокор і вищанилі пилки, що ми йому знизу кричимо, він зірвав з голови кристалий солом'яний капелюх і махнув в знак згоди.

Володя — третьокурник юридичного факультету. Його лекції вже завоювали популярність у мешканців села...

У нас відкрився новий фронт робіт. Залишили на будівництві корівника одну бригаду, а всі сили тимчасово кинуто на спорудження залізобетонного містка через річку.

Цей місток для жителів села — проблема № 1. Старий, дерев'яний, був у такому стані, що навіть на підводах виїжджали на нього з боязною — чи не провалиться?

Бійці за роботу взялися рішуче. Вбили сває, проклали двотаврові залізні балки. Особливо відзначилася бригада Віктора Григор'єва. Влічені дні уклали залізобетонні плити...

На відкриття руху через щойно збудований місток зібралось майже все село. І коли рушила перша автомашина, ми всі трохи хвилювалися — адже перевіряється якість нашої роботи. Витримав! І оплески сільчан, що прозвучали в ці хвилини, були для нас найвищою нагородою.

Повністю виконали весь обсяг будівельних робіт. Корівник збудовано раніше строку...

СОНЦЕ НАД ВИНОГРАДНИКОМ

ЗАКІНЧЕННЯ. Початок на 2-й стор.

того курсу Олю Манилко — не одмінно, — додає Юрій Миколайович. — Приїхав голова колгоспу: «Дівчата, допоможіть — захворіла доярка... Корови стоять недоєні...» Оля і ще одна дівчина пішли на ферму. Та Оліної подруги вистачило лише на кілька днів... Повернулася на виноградник... А Оля залишилася на фермі. Голова не нахвалиться її роботою: «Без тебе, дочко, важкувато б довелось...»

Всього кілька хвилин минуло з того часу, як відїхала машина з зібраним урожаєм, а біля вагіт знову виростає гора кошків з виноградом. Помітивши своє здивування, Юрій Миколайович сміється:

— Що, непогано працюють, га? Вчора на зборах вирішили: денну норму перевиконати не менш як в півтора рази. Тому і так поспішають... І будьте певні, своє зобов'язання виконають! Он як працюють!

Я цілком розділяю впевненість керівника групи. Бо не можна було не замилуватися чіткою роботою Володі Діжура, Павла Садовського, Івана Коряка... Їхні руки легко, ніби по велінню чарівної палички, наповнювали кошики соковитими

грунами стиглого винограду. — Гей, «футболісти», поспішайте! Кошик — це вам не м'яч! — доливають вигуки. Хлопці навколо нас роземіялися. Що таке?

— Вчора провели товариську зустріч з футболу з місцевою командою, — охоче пояснює дружок Курник Геннадій Павлов.

— Як раділи всі, коли «наші» виграли перший тайм з рахунком 3:1. Та потім спортивна фортуна відвернулася од нас. Суперники виграли: 3:5. А з нас тепер кепкують... Та нічого, ми ще зустрінемося на футбольному майданчику! І тоді побачимо, хто перееможе...

...Шосе Одеса — Николаїв. Вдоль нього, куди не кинь оком, простягнулося поля колгоспу ім. Щорса. Виноградники, що поблизу села Сичавка, — місце роботи першокурників юридичного факультету.

Їхній керівник доцент М. О. Єльчанінов розповідає:

— Понад дванадцять тонн винограду — ось трудовий рахунок студентів. Працюють вони дружно, злагоджено, продуктивно. Взяти хоча б Олександра Канівця: без чверті перша година дня була, а він вже виконав денну норму — зібрав 200 кілограмів. А Василь Лавренюк, Валентина Латай і Володимир

Григнак щодня збирають не менш 240 кілограмів винограду.

Микола Олександрович називає ще імена ударників праці: Віктора Качковського, Алли Соловйової, парторга курсу Віктора Янковського, Людмили Васіної, Володимира Андрієва, Тамари Бурковської, Івана Кички, Петра Чобітка...

Добрий врожай винограду цього року... І на допомогу колгоспу прийшли й учні Сичавської середньої школи, й працівники місцевої медичної дільниці, й всі, хто міг... Тут же, біля вагіт, ми познайомилися з медсестрою Ольгою Іщенко. Випустила Одеського медучилища № 2, вона зараз завзято працювала разом з подругами — Тamarою Наумовою та Надією Бальорою. Лиш встигай подавати їм кошики!

...Сонце все вище підіймається над обрієм. Його ласкаве проміння грайливо торкається обличчя, рук, спалахує на ізумрудній зелені виноградних листочків... Поспішають машини з виноградом у місто. Мине деякий час і світло-рожеві ягоди стануть окрасою столу мешканців міста... І наша подяка — тим, хто виростив, хто зібрав цей чудовий урожай 1973 року.

Б. ПЕРЕЖНЯК.

ДО ПОБАЧЕННЯ, ОДЕСА
Фотомейстер О. Левіта.

ЗБРОЯ ПИСЬМЕННИКА

НОВА КНИГА

Рідну мову любить кожна людина, бо ж з нею пов'язані й вперше сказане «Мамо!», і поріг батьківської хати, й нелегка, терниста дорога між людьми... «Як парость виноградної лози, Плекайте мову. Пилю й ненастанно Політь бур'ян. Частіше від сльози

Вона хай буде. Вірно і слухняно

Нехай вона щоразу служить Хоч і живе своїм живим життям».

Ці чудові рядки Максима Тадейовича Рильського звучать як заповіт людини, закоханої в рідну мову, в її неповторну красу. Вони, ці рядки, стали своєрідним засвідченням до книжки «Як парость виноградної лози». У передмові упорядник кандидат філологічних наук Г. М. Колесник пише: «Перу видатного українського радянського поета і вченого М. Т. Рильського належить цілий ряд блискучих з глибоною думки й формою викладу праць, в яких розв'язуються важливі й розмаїті питання культури української мови». Основу книжки складають статті й рецензії саме такого характеру.

«Письменник не може не любити слова, — проголошує М. Рильський у статті «Ясна зброя». — Не можна увійти собі письменника, який не любив би своєї мови, не пишався б нею, не розумів би безмежної могутності мови». Згадаймо:

«...Возвелічу
Малих отих рабів німих,
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово».

Це сказав великий Кобзар. Пізніше з уст хворої фізично, але незламної духовно Лесі Українки пролунало: «Слово, моя ти єдина зброя». Так, слово для Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Михайла Коцюбинського було їхньою зброєю, і добре відомо, чим ця зброя стала для українського народу в його боротьбі за соціальне, національне визволення!

Великий Жовтень був переломним моментом у житті народів колишньої царської Росії. Він знищив соціальну нерівність, створив умови, за яких можливий розквіт національних культур. Українська мова, розвиваючись «серед прекрасних братніх мов», стала ясною зброєю письменників Радянської України, які своїм полум'яним словом

* М. Рильський. «Як парость виноградної лози». Київ — 1973.

боролись за ідеали комуністичного суспільства, на всю силу орали й засівали наше мовне поле, пам'ятаючи, що саме мова — одне з головних знарядь нашої культури, соціалістичного змісту, національної форми. Ім'я М. Т. Рильського — серед тих, хто міцно тримав свою зброю.

Видатному українському радянському поетові чужими були як постулати буржуазних націоналістів, які штучно відривали українську мову від братньої російської, так і «вчення» космополітів, які заперечували самобутність української мови, нівелиювали її, нищили в ній усі свіжі барви, всі яскраві тони й відтінки. М. Рильський не раз підкреслював «благоговірний вплив безмежно багатий російської мови на мову українську». Це можна навіть показати на творчості І. Котляревського, Т. Шевченка, Лесі Українки, І. Франка, М. Коцюбинського, і злочинним було те, що буржуазні націоналісти відкидали цей вплив і засмічували нашу прекрасну мову штучними, незграбно вигаданими словами.

М. Т. Рильський стояв горою за слово народне. Ось як писав він у статті «Про мову»: «Нам, робітникам пера, вручено коштовний скарб, неопізнаний алмаз: народне слово (підкреслення мое — В. П.). Маємо обов'язок — доглядати його, стерегти його, шліфувати його, щоб дедалі більше граней у ньому переливалось і виблискувало, відбивалося все незрівняне багатство наших днів». І впевнено можна сказати, що виконанню цього почесного обов'язку М. Рильський присвятив все своє життя, віддав увесь талант письменника й вченого. Вітм, поет і вчений в особі Рильського злились воедино. Твори його написані справді народною мовою, добірною і чистою, з багатою синонімією.

В більшості статей, що увійшли до книжки «Як парость виноградної лози», помітна особлива увага автора до мови художньої літератури. Вона, за переконанням М. Рильського, не повинна бути відірваною від живого народного коріння, бо у мові народу, у рідному слові — неповторна краса, бо поезія довічно «живе у мові, якої мати вчила нас». І справедливий докір поета, що, «рецензуючи той чи інший твір, критик десь у кінці невизначено й мимохіть зауважує, що «мова твору чиста, прозора, соковита», або — частіше — вказує на «окремі недоліки», навіть не з'ясовуючи до ладу, в чому саме ці «недоліки» полягають».

Цікаві спостереження і міркування автора книжки про словники. Багато творчих сил М. Рильський віддав, як сам говорив, любові його серцю словниковій справі, за яку він відзначений Державною премією УРСР. В статтях «Ясна зброя», «Словник і питання культури мови», «Про російсько-український словник» та інших М. Рильський розглядає питання, важливі для словникової справи, що «має надзвичайно велике значення в культурному будівництві, особливо в нашій багатонаціональній країні, в справі обміну культурними цінностями між народами Радянського Союзу, в справі спілкування з зарубіжними народами, нарешті — в розвитку нашої науки, нашої літератури, нашого театру, нашої преси». Зазначаючи, що в доживтові часи найвидатнішими явищами лексикографії на Україні були «Російсько-український словник» Уманця та Спідки (1893) і словник Українсько-російський, виданий у 1907 р. під заголовком «Словарь українсько-го язика», за редакцією Грінченка, М. Рильський до обох словників підходить з належним критичизмом. Безперечно, обидва вони, особливо словник Грінченка, мали для свого часу велику вагу, але вони тільки певною мірою відбивали стан тогочасної літературної мови. А з тих пір, як були видані названі словники, у житті сталося бага-

то змін, виникло багато нових явищ, на означення яких уродилися і нові слова, відбувся найбільший у світовій історії переворот — Жовтнева революція, створилися нові соціальні відносини, з'явилися нові галузі науки й техніки, і все це знайшло відбиття в лексичі й українців, і росіян, і всіх інших народів Радянського Союзу, всіх народів світу. Тому так схвильовано писав Максим Тадейович, що «тільки наївні чи необізнані люди могли свого часу радити, та й радили: «Що там морочитися із новим словником української мови! Перевидавайте Грінченка, і квіт!» Зрозуміло, що наївності в цій пораді мало, натомість — очевидна неувага до мови, до культури, зрештою, нелюбов до рідного слова.

Свідченням зачудування М. Рильського «живим життям» мови є і відзив на книги та дисертації багатьох мовознавців. Говорячи про дисертацію І. С. Олійника «Синоніміка в поезії Л. Українки», М. Рильський називає вибір теми вдалим, бо мова творів Лесі Українки — одна з найбагатших в нашій літературі.

Наступні три розділи книжки свідчать про те, що Рильський письменник на ділі довів правдивість позиції Рильського-мовознавця. В розділі «Де мисли погілля зелене...» зібрані крилаті слова, в яких відбиті полум'яний патріотизм і гордість поета за свою Батьківщину, синівська любов до рідного краю і до свого народу, шире вболівання за розквіт рідної мови. Стали безсмертними, як і Тичинівське «Чуття єдиної роднини», поетові рядки: «Я син Країни Рад — самої правди син!»; «У щастя людського два різні є крила: троянди й виноград, краще і корисне».

Окремим розділом «...Я шлю рядки, закуті в римн» об'єднуються поетичні експромти й дарчі написи на книгах. Їх поет

адресував товаришам по перу, рідним. Ось один з написів (На шеститомнику О. Пушкіна):

Малишкови Андрієві
Ці твори, чародієві,
Данина дружби зрима
Від Рильського Максима.
Публікація експромтів розширює наші уявлення про ще одну грань творчої особистості поета.

Четвертий розділ, що має назву «Нове життя нового прагне слова», — словничок новотворів Максима Рильського, які зібрав та уклав Г. М. Колесник. Неологізм поета, як зазначає укладач, зібрані переважно за оригінальними творами, а, отже, не повністю. Але й ці (їх у книжці 215) дають уявлення про творчий доробок М. Рильського у галузі словотворення. Чимала кількість з цих неологізмів увійшли до сучасної літературної мови, збагатили її. Народжені під пером поета слова-перлини служать квітуванню мови.

Сподівання упорядника, «що пропонована книга М. Рильського стане в пригоді не лише фахівцям-мовознавцям і літературознавцям, письменникам та журналістам, учителям і акторам, викладачам і студентам, але й найширшим колам читачів, усім тим, хто любить мову, рідне слово й прагне на високій зразках підняти рівень своєї мовної культури», — були небезпідставними. Книга справді знайшла читача. І розмова про неї може стати початком великої і серйозної розмови про мовну культуру студентів нашого університету і, зокрема, студентів-філологів. Здавалось б (і це закономірно), що кому-кому як не філологам подавати приклад бережного ставлення до мови! А часто буває навпаки. Підтвердження цьому — факти з педагогічної практики.

То ж хотілося б, щоб розмова про мову й мовну культуру стала по-справжньому серйозною. І прикладом для кожного філолога може бути ставлення до мови й мови М. Т. Рильського, в чому нас ще раз переконала чудова його книжка.

Василь ПОЛТАВЧУК.

ЗАКАТ ЛЕТА

Шура Кольцова, студентка третього курсу філфаку, зараз перебуває на сільгоспроботах. Звідти вона надіслала нам свій вірш.

Над овечим стадом
беється тронка,
Занх хлеба скромен и могуч.
Чашу неба горестно и тонко
Перерезал журавлиный ключ.
Вечерами тишина прозрачной,
Реки — глаже, воды — голубей...

Вон девчонка
с гордостью ребячьей
Из ладошки кормит голубей.
А они доверчиво толкутся,
Крыльця чистят, воду пьют,
галдя,
Лужица —
надчербленное блюдце —

С каплями прошедшего дождя.
...Бабы лето...
Остро пахнут листья,
В прядях леса нити седины.
Журавлиный ключ,
растаяв в выси,
Закрывает сердце до весны.
А. КОЛЬЦОВА.